

Chiều trên kinh Vĩnh Tế

■ Vũ Thất

Huy đẩy cần vận tốc sang số ngừng. Chiếc giang tốc đỉnh chòng chành, từ từ chậm lại rồi nằm yên giữa dòng. Luồng hơi phóng ra từ hai ống phản lực va bầm bập lên mặt nước tạo âm thanh là lạ, vui tai. Thuyền trưởng Hoạt ra lệnh hụ còi, một tay ôm khẩu M.16, tay kia làm hiệu gọi chiếc tắc rán đang chạy ngược chiều. Hân ngồi trong ổ đại liên phía mũi, chia họng súng về bờ bắc. Huy cầm khẩu M79 ở tư thế sẵn sàng nhả đạn vào bất cứ nơi nào nghi ngờ địch tấn công. Chiếc ghe giảm tốc độ, chéch mũi vào bờ nam rồi đảo một vòng, chậm chậm cập vào giang đỉnh. Trên ghe có ba người. Dinh ném dây. Người phụ nữ ngồi phía trước đón bắt và giữ chặt. Chiếc ghe kề sát, vừa hết trốn.

Dinh từ phía trên nhảy thốc xuống phía nửa trước. Quốc nhảy theo ở nửa sau, lần dò đến cụ già ngồi ở giữa. Bà cụ niềm nở, tỏ vẻ quá quen với việc xét hỏi. Trong lúc Dinh xem xét căn cước người phụ nữ trước mũi, Quốc chào hỏi bà cụ:

- Ghe đi đâu vậy, thưa cụ?

Cụ già há miệng cười để lộ chiếc mồm rụng hết răng:

- Đi thăm thàng con về, chú ơi!

- Con cụ đau ốm gì mà đi thăm?

- Nó đóng đồn ở trong kia.

- Trong Tịnh Biên phải không?

- Dạ không. Trong Vĩnh Gia.

Quốc gật gù. Chàng đã nêu địa danh ngược hướng để đo lường khả năng phán đoán của bà cụ. Chàng khen thầm. Tuổi cụ hẳn đã trên bảy mươi mà nói năng còn rành rẽ, tâm trí sáng suốt, Da cụ tuy nhăn

nheo nhưng không hẳn lên những đường nét gian khổ. Quốc không ngăn được nỗi thắc mắc:

- Cụ ở đâu mà đi Vĩnh Gia?

- Ở Tịnh Biên, chỗ chú em vừa nói.

Quốc ngạc nhiên. Vùng hoạt động ngày đêm của giang đoàn là kinh Vĩnh Tế và Tịnh Biên là chỗ thường xuyên dừng chân của giang đoàn mà sao chàng chưa từng gặp bà cụ này.

- Cụ có giấy căn cước không, thưa cụ?

Cụ già sốt sáng lẫn mò túi áo. Quốc vội ngăn:

- Thôi khỏi. Cháu tin cụ. À, mà con của cụ. Mang cấp bậc gì?

- Nó là trung sĩ.

Quốc mỉm cười tự trách mình. Hỏi vợ vắn! Cấp bậc gì thì cũng thâm niên hơn mình.

Cô gái ngẩn lên:

- Dạ, em chưa có căn cước.

Chỉ có thẻ học sinh.

- Xin cô vui lòng cho xem.

Cô gái mở xách tay gần đó. Quốc liếc qua, đủ thấy tên trường, tên họ và bức ảnh rồi trả lại:

- Cám ơn cô Ngọc nhiều.

Ảnh chụp giống cô quá. Tôi muốn nói đẹp quá.

- Chắc chắn là không bằng... vợ anh!

Quốc bất ngờ trước câu trả lời bạo dạn của cô gái. Không hiểu sao chàng chợt nhớ tới bài học đề phòng mỹ nhân kế của địch. Kinh Vĩnh Tế có tiếng là trực giao liên suốt từ Châu Đốc sang Hà Tiên và trực xâm nhập từ Miên vào nội địa. Trên một khúc sông vắng vẻ, thiếu an ninh, vậy mà có ba người phái yếu lang thang thế này. Mà cả ba đều mang dáng vẻ người thành thị. Quốc có cái linh cảm họ là những cán bộ hoạt động nội thành. Quốc hoàn toàn không quan tâm gì những lời khơi khơi của cụ già và chị kia. Thậm chí còn cho việc bà cụ khoe thằng con đóng đồn quốc gia là trò lấy vải thưa che mắt thánh. Nhưng họ có giấy tờ hợp pháp, lục soát cũng không tìm thấy gì khả nghi thì đầu lý do bất giữ! Không những thế cô gái còn tỏ ra không ngán.... ▶

Chàng nói một câu thật thà:

- Trung sĩ là ngon rồi. Trên tàu này ai cũng cười cháu là lính mới tò te.

Tiếng người phụ nữ chen vào:

- Anh ấy cũng từng bị kêu y chang như vậy.

Quốc ngẩn mặt về phía tiếng nói. Dinh đang bật từng tấm ván lót trên lườn ghe, sẫm soi. Quốc hỏi:

- Sao chị biết là ...y chang.

- Anh ấy là chồng tôi.

Quốc cười thân mật, nhìn người đàn bà mang dáng thành thị:

- Vậy ra chị làm vợ khi anh ấy mới vào lính?

Tiếng thuyền trưởng vang từ trên cao:

- Xét lệ lên thằng ông nội. Ở đó cà rà nó nện cho vài quả B40 bây giờ.

Quốc nhớn nhor quay lại cụ già:

- Vậy chị này là dâu của cụ?

- Phải.

- Còn chị ngồi sau lái? Cũng là dâu nữa?

- Nó là cháu ngoại. Con của đứa gái lớn.

Quốc quay nhìn cô gái kỹ hơn. Lúc nhảy xuống, bận lo tập trung giữ thăng bằng, chàng chỉ liếc thoáng qua bộ quần áo đen, ngỡ là cũng đã lớn tuổi. Không ngờ dưới chiếc nón lá là một khuôn mặt trẻ trung duyên dáng. Không hiểu sao, Quốc chợt nghe lòng xao xuyên rộn ràng. Chàng nhìn như thôi miên. Cô gái nhoẻn cười chào rồi cúi mặt tránh cái nhìn chiếu tướng của Quốc. Sau phút ngẩn ngơ, chàng bước đến gần cô gái:

- Xin cô cho xem căn cước.

► mình! Quốc nhìn cô gái, nhún vai, nói đùa như muốn xóa tan nỗi bực mình:

- Tôi mà có được người vợ... như cô thì tôi ở nhà hủ hỉ chờ đâu có lang bạt ở đây để bị cô... chọc quē. Mà nè, cho tôi hỏi: Chị kia với bà cụ đi thăm chồng, thăm con. Còn cô đi thăm ai? Không lẽ thăm... tui?

- Dạ, em đi theo ngoại chơi. Thì bây giờ gặp anh, thăm anh cũng... không sao.

Quốc bật cười. Cô nàng đáo để thật. Nhưng đâu thể thua dễ dàng được, chàng đáp chát:

- Thăm anh hay thăm ... việt cộng? Xem chừng cô mới ở mật khu ra?

Cô gái làm thình, mặt xụ xuống. Quốc thấy thương thương, đang cố tìm một lời tương thích thay cho lời xin lỗi thì tiếng hối thúc của thuyền trưởng Hoạt lại vang lên:

- Gì mà lâu vậy Quốc. Thằng Dinh xong rồi. Thôi cho người ta đi. Tàu cũng sắp tấp vào bờ...

Có một cái gì níu kéo làm Quốc chưa muốn rời chiếc ghế. Chàng nằn nì:

- Đề nghị tặng ít quà.

- Đồng ý nhưng phải thật nhanh.

Không đợi Hoạt dứt lời, Quốc hét Dinh đã ở trên gang đình:

- Ê Dinh, cho tao vài món dân vận, mau lên.

Dinh lấy chiếc khăn bàn trắng tinh ném xuống. Quốc trao lại bà cụ:

- Xin tặng cụ để che đầu cho bớt nắng.

Cụ già tươi cười tiếp nhận. Quốc nhắc nhở:

- Trời nắng, cụ để đầu trần, bị cảm.

Cụ già sờ khăn đội lên nhưng lại nói:

- Cũng quen rồi cháu ơi.

Tiếng cháu nghe sao mà thân ái. Quốc chợt nhận ra tình cảm vừa chớm nở của mình. Chàng hỏi khẽ:

- Cô Ngọc ở nhà...bà ngoại hủ bà ngoại?

Bà cụ gật đầu. Dinh đưa thêm cho Quốc ba hộp kem và ba bàn chải đánh răng. Quốc trao hai phần cho cô gái:

- Xin gửi tặng cô và ...chị kia. Bàn chải với kem đánh răng này tốt lắm. Đánh răng trắng như Hynos.

Cô gái cười ranh mãnh:

- Chú hà tiện quá. Ba người mà cho có hai. Không thềm nhận.

Như gặp cơ hội chờ đợi từ lâu, Quốc trao hết cho cô gái, trêu chọc:

- Bà cụ còn răng đâu mà dùng! Đây, phần này cho... chồng cô,

Bà cụ bật cười như để xác nhận lời của Quốc. Tất cả cười rộ. Cô gái háy Quốc, mặt đỏ bừng, lúng túng đứng lên. Nàng gò người giật cho máy nổ. Chiếc máy đuôi tôm kêu xành xạch vài tiếng rồi im. Cô gái tiếp tục giật thêm. Quốc đành lấy sợi dây, nói nhỏ vừa đủ cô nghe:

- Cho tôi thử thời vận. Nếu máy nổ ngay lần đầu thì cô... thương tôi nghe.

Không đợi phản ứng, Quốc giật thật mạnh. Máy nổ đòn. Cô gái mỉm cười bẽn lẽn, lí nhí cảm ơn. Quốc nghe một cảm xúc lạ lùng trào dâng. Một cảm giác chưa bao giờ trải qua. Bỗng dưng, bao nghi ngờ về mỹ nhân kế đều tan biến. Quốc định thốt lên: "Vây là cô thương tôi rồi đấy" nhưng kịp ngậm miệng. Chàng chợt nhận ra câu nói có thể khiến mình trở thành một gã số sàng. Quốc ngạc nhiên với chính mình. Vốn quen thói nghĩ gì nói nấy, khi không rồi đâm ra dè dặt, thận trọng. Không lẽ chàng nhất định làm quen. Chàng nhìn dáng người thon nhả của nàng, ngắm khuôn mặt lạnh lợi trong sáng... Và lạ lùng, nàng mang hình ảnh của một người làm chàng đau đớn lâu nay. Tiếng thuyền trưởng hét từ phía phòng lái:

- Thôi đủ rồi. Lên tàu ngay,

tiếp tục tuần tiễu...

Quốc đang tìm lời từ biệt mà đầu óc trôi bồng bênh như chiếc giang đĩnh. Chàng miễn cưỡng leo qua giây an toàn về tàu và giờ tay vẫy chào. Chiếc ghe tách ra, quay mũi. Cô gái nhìn lui. Quốc có cảm tưởng đôi mắt đó đắm đuối hướng vào chàng. Chợt tiếng bà cụ nói với lại thật rõ:

- Cảm ơn các cháu. Hôm nào ghé Tịnh Biên, nhớ đến nhà chơi. Cứ hỏi nhà cụ giáo Lâm, người ta chỉ cho.

Lời cụ già như là một cứu tinh đối với Quốc. Chàng đã muốn hỏi địa chỉ cô gái mà e ngại... Thấy chiếc ghe bắt đầu rời xa tàu, Quốc phóng ra sau lái, la lớn:

- Cháu gửi vợ tương lai của cháu cho ngoại đó nghe. Mai mốt cháu về.

Tất cả lại cười vang. Chiếc ghe mờ dần trong cơn nắng bắt đầu nóng bức, Quốc vẫn đứng lặng nhìn theo. Mặt nước mênh mông của mùa nước đổ làm chiếc ghe nhỏ đi, nhỏ hẳn đi....

Quốc nhận phen lái. Dinh thay Hân ở ổ đại liên. Hoạt

đang thả chiếc thùng nhỏ mức nước sông xoa đầu và mặt. Huy đang loay hoay đặt các bịch gạo xấy và các hộp thịt vào các chỗ nóng nhất trên giàn máy tàu, chuẩn bị bữa ăn trưa.

Quốc đẩy nhẹ cần máy. Mũi chiếc giang tốc đỉnh khẽ nhấc lên, phóng tới. Những lượn sóng lan nhanh cuộn ập vào hai bên bờ. Cánh đồng cỏ bao la gọi chàng nỗi nhớ nhung man mác. Người yêu thuở học trò đã đi lấy chồng ngay sau khi chàng nhập ngũ, chưa kịp ra trường. Ra trường, chàng được đổi về vùng biên giới, thật xa như là mệnh lệnh đầu tiên đời lính buộc chàng quên nàng. Sáu tháng qua Quốc đã cố quên nhưng gần như vô ích. Hy vọng hình ảnh cô gái vừa gặp sẽ giúp xóa tan hình ảnh người xưa bội bạc...

Bà cụ nói thật chẳng? Cứ đến Tịnh Biên hỏi bà giáo Lâm. Thì hỏi, thì đến, sợ gì! Hai câu thơ quen thuộc bỗng hiện ra: “Người đâu gặp gỡ làm chi, trăm năm biết có duyên gì hay không?” Quốc mỉm cười ngẫm nghĩ: “Nàng Kiều hỏi câu này

mà phải gieo mình.. tự tử trên sông Tiền Đường. Ta nhớ tới câu này thì chắc cũng có ngày... gieo mình xuống dòng kinh Vĩnh Tế!

Sáu tháng qua từ ngày đổi về đây, không lúc nào rảnh rang là chàng không nhớ nhung, không chán đời. Cũng may gặp lúc địch hoạt động khá rộn ràng, đêm phải kích, ngày phải tuần, đụng độ liên mien, nên khi có dịp ngủ, là ngủ! Bằng không, chàng cũng dám tự sát lắm.

Nghĩ đến việc tự sát, Quốc cảm thấy thú vị. Quả là giản dị biết bao. Chỉ cần lấy khẩu súng, kê đầu súng vào màng tang và ...bóp cò. Thế là hết nhớ hết thương, hết đau khổ! Bỗng dưng, Quốc lắng nghe xem mình có thật đang đau khổ đến... chết được không? Không! Mình thực sự đang vui vì...tình yêu chợt trở lại. Cái vui này đã xóa cái khổ kia... Chàng quyết định cuối tuần này, nếu không hành quân, sẽ đi tìm nhà bà cụ. Chàng hy vọng sẽ gặp lại nàng. Quốc thích cái lối nói chuyện thẳng thừng, thông minh, Quốc thấy

► nàng thật thích hợp với mình. Chàng muốn cảm ơn tình yêu mầu nhiệm, muốn làm một cái gì độc đáo cho tương xứng với lòng rộn vui.

Bên ngoài, mặt trời đã chênh chếch, tỏa một đường dài chói lòa trên vùng nước mênh mông. Bờ sông của con kinh từ Tịnh Biên đến Giang Thành tuy thẳng mà có độ cao không đồng đều. Bây giờ là mùa nước lên nhưng có đoạn vẫn chưa ngập tới bờ. Mới tháng trước con kinh có đoạn gần như khô cạn mà giờ đây biến thành con sông lớn. Con sông rộng thênh thang trông vô cùng hấp dẫn.

Quốc nhìn quanh, hồi hộp. Trừ Dinh đang đọc quyển sách gì đó bên cây đại liên. Quốc biết là Dinh chẳng bao giờ quan tâm vào việc người khác khi có quyển sách trên tay. Huy đang ngoẻo đầu trên chiếc võng giăng ngang tàu phía sau. Quốc bỏ tay lái, chạy tạt sang phía hữu, nhìn xuống căn buồng. Thuyền trưởng Hoạ và Hân cũng đang ngủ say sưa.

Quốc bước trở lui, ra về hài lòng. Chàng thư thả điều khiển chiếc giang đỉnh sát vào bờ, sát đến nỗi chàng có thể đếm được từng ngọn lau sậy, từng trái trở hoang. Quốc đặt tay lên cần tốc độ. Chỉ cần đẩy mạnh về phía trước, mũi giang đỉnh sẽ cất

lên, phóng tới như một phi đạn. Nhưng chàng trù trừ ngại ngùng. Đây là điều cấm kỵ. Bao nhiêu buổi hội họp, nhắc đi nhắc lại không được tái diễn cái trò chơi chết người này. Đây là một trò chơi ngoạn mục đối với những chàng lính trẻ được đổi xuống các giang đoàn tuần thám, giang đoàn duy nhất được trang bị các giang đỉnh tối tân. Gọi là tối tân vì nó không chạy bằng chân vịt như các giang đỉnh khác mà bằng sức nước phóng ra từ hai máy bơm phản lực. Sức đẩy cực mạnh của nó giúp giang đỉnh chóng đạt tốc độ tối đa, tạo cảm giác kỳ thú cho người lái. Lại không chân vịt nên giang đỉnh có thể chạy sát bờ, không sợ mắc cạn.

Đã có hai tai nạn chết người vì trò chơi “phản lực” này vài tháng qua. Một chiếc không kịp tay lái khi gặp phải một phần đất nhô ra đột ngột, khiến con tàu bay lên cao, quay nửa vòng rồi lật úp, đè chết hai nhân viên. Một chiếc khác gặp bờ vòng cung gắt, đã bay tuốt lên ruộng, tông vào một thân cây gây tử thương toàn bộ thủy thủ đoàn. Quốc đã vài lần ra tay nhưng vừa bắt đầu đã bị còng đầu. Chàng đã được đích thân giang đoàn trưởng răn dạy và cảnh báo bằng hình phạt nặng nề...

Quốc ngẫm nghĩ đến hình phạt, tặc lưỡi tiếc rẻ, đẩy cần ga thật nhẹ. Giang đỉnh tách ra xa bờ. Quốc nhìn kim tốc độ chỉ ở bảy trăm vòng phút mà lắc đầu chán ngán. Bảy trăm vòng phút là tốc độ tuần tiểu, nó rề rề như xe ở số một. Nó còn có khả năng tăng gấp... mười lần nữa. Thế mà không được tăng. Nghĩ tức thật! Quốc lại đặt tay lên cần ga. Chàng đẩy mạnh tới nhưng vội kéo lui. Chàng vừa chột nhốt hôm nay đích thân “thẩm quyền” chỉ huy đoàn giang đỉnh. Giỡn mặt với tử thần còn dễ sống sót hơn giỡn mặt với thẩm quyền. Giỡn mặt với thẩm quyền thì chỉ có nước bỏ xác tại chỗ. Quốc khoan khoái thở ra một hơi dài hú hồn...

Đúng lúc đó tiếng giang đoàn trưởng phát lên từ chiếc loa:

- Alpha gọi 11, 12. Trả lời.

Quốc chụp ống liên hợp, vặn nhỏ, áp vào miệng:

- 11 nghe Alpha.

Chàng nghe tiếng báo cáo của Thiếu úy Tuấn, trưởng toán đi trên chiếc 12:

- Tango nghe Alpha.

- Anh dẫn thàng 11 về Tango-Bravo, âu yếm hai lần delta đến gặp tôi.

Quốc không cần xem bảng mã hóa cũng biết Tango-Bravo là Tịnh Biên. Còn “hai lần delta” là cái giống gì không phải

là điều chàng cần biết. Đi Tịnh Biên, cái chàng biết chắc là sẽ bất kịp chiếc tắc rán, sẽ có dịp nhìn lại người đẹp, có dịp lấy le tài nghệ lái tàu với người đẹp. Không chờ lệnh trưởng toán, không báo cáo thuyền trưởng thay đổi công tác, Quốc hăm hở quay giang đỉnh trở đầu.

- 11. Đây 12 gọi.

Quốc bấm máy:

- 11 nghe Tango.

- Anh dẫn đầu, tôi theo anh.

- Nhận 5/5, tango.

Quốc tăng tốc độ cười thỏa mãn. Vậy là thả hổ về rừng. Chàng bỏ ống liên hợp vì biết Tango không thích nhiều lời trên máy. Con tàu cất mũi, lướt tới, dần dần bỏ xa bốn giang đỉnh chạy ngược chiều. Khi qua chiếc chạy cùng chiều của trưởng toán, chàng giơ tay chào Thiếu úy Tuấn rồi vượt qua luôn. Cái ước muốn gặp lại cô gái cùng với cái nôn nao muốn hưởng cái cảm giác của trò chơi giết người khiến chàng quên hết những răn đe kỷ luật.

Khi thấy đủ xa để chiếc 12 không tài nào đuổi theo kịp, Quốc lái giang đỉnh sát vào bờ phía Cao Miên. Bờ bắc đoạn này hoàn toàn hoang vắng, không nhà cửa, ghe xuồng. Một không gian hấp dẫn, mời gọi, Quốc dứt khoát đẩy cần tốc độ hết về phía trước. Tiếng

máy phản lực rú lên, ngậy ngất. Con tàu phóng khỏi mặt nước, vút tới. Hai bên hông, nước rỏ trắng xóa tựa đôi cánh của một loài chim vĩ đại. Quốc đắm đắm nhìn các phần lồi lõm của bờ sông, tập trung tâm trí điều khiển tay lái sao cho con tàu uốn lượn mà luôn luôn giữ cùng khoảng cách gần bờ. Các chòm lao sậy, lùm cây vùn vụt chạy lùi. Tiếng nước ào ào tưới ập lên mặt ruộng. Tiếng phản lực u u như chờ phút giây bùng nổ. Gió phàn phật như muốn bứt tung óc mũi. Quốc nghe một cảm giác sáng khoái tuyệt vời lan đi khắp người. Chàng thích thú chu miệng huyết sáo một bản quân hành.

- 11! Đây Tango. Giảm ngay tốc độ. Lái ra giữa sông tức khắc. Thằng mất dạy nào đang lái đó?

Quốc lơ đi tiếp tục huyết gió, mặc cho những lời đe dọa mỗi lúc thêm nặng nề. Chiếc giang tốc đỉnh vẫn phóng như bay, lúc nghiêng trái, lúc chéch phải. Ôm sát hình dạng bờ sông. Chàng mê mẩn với tốc độ, thậm phục tài lái tàu tuyệt diệu của mình. Một chiếc ghe hiện lơ mờ xa xa. Quốc cười ha hả: “Đúng là nàng rồi, ta đã bất kịp nàng”. Chàng vừa có ý định giảm máy thì giang đỉnh đột ngột sừng lại. Quốc ngã chồm tới trước, ngực

va mạnh vào tay lái. Chàng hốt hoảng chụp lung tung cố giữ thăng bằng. Chưa kịp định thần thì một tiếng quát thật gần, xé màn nhĩ:

- Thằng khốn nạn. Mày muốn chết tao cho chết!

Quốc lúng túng, bắt đầu lo sợ, bám chặt tay lái. Thuyền trưởng Hoạt lại quát to:

- Thằng Huy đâu, vào lái để tao trị tội thằng mất dạy này.

Đang ngủ, nghe tiếng quát đầu tiên, tưởng đụng trợn, Huy đã nhảy phốc khỏi võng. Nghe tiếng quát thứ hai, Huy đã bước ngay vào, nắm lấy tay lái, từ từ đưa con tàu ra giữa sông. Hoạt túm cổ áo Quốc, lôi đến tận cuối lái tàu và bắt thần tống cho chàng một quả thối sơn vào mặt. Quốc thấy tối tăm, loạng choạng bước lùi, lưng chạm vào dây an toàn. Trong lúc chàng chưa kịp có phản ứng gì thì quả đấm thứ hai bay tới. Quốc bị bật ngửa, lộn vòng rơi tòm xuống sông.

Hoạt cúi mặt đỏ gay, nhìn trừng trừng xuống sàn tàu, hào hển thở. Được một lúc, ông hắt ra một hơi dài, không buồn ngó Quốc đang lị bì bõm, thần nhiên ra lệnh Huy tiến thêm máy hướng về điểm hẹn...

*(trích: Một dòng sông
 cho chiến đỉnh, truyện dài,
 Sài Gòn 1974)*